

Datum
2019-03-21
Vår referens
Max Hanander
Projektledare/Strategisamordnare
Max.Hanander@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Revidering av Miljöbilsstrategi för Malmö stad 2017-2020 TN-2019-1102

Sammanfattning

En fortsatt miljöanpassning av fordonsflottan är en viktig del i att göra Malmö stad till en klimatneutral organisation. Gällande miljöbilsstrategi har reviderats av förvaltningen, i samråd med miljöförvaltningen, serviceförvaltningen och Malmö Leasing AB. När målsättningarna uppnås år 2020 ändrar arbetet karaktär, från en ständig miljöanpassning till att förvalta fossiloberoendet. Det finns anledning att se över hur miljöbilsfrågan och styrningen av fordonsflottan policymässigt kan ingå i ett större sammanhang. Det är inte självklart att det är tekniska nämnden som ska ha samordningsansvaret. Frågan om ansvar och roller bör utredas på central nivå.

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att godkänna förslag om reviderad miljöbilsstrategi, samt föreslå kommunstyrelsen att anmoda samtliga nämnder och helägda bolag att följa denna,

att föreslå kommunstyrelsen att ge stadskontoret i uppdrag att utreda frågan om hur miljöbilsstrategin kan införlivas i en mer heltäckande policy för hållbar mobilitet för Malmös stads anställda, samt hur fordonsflottan och dess olika aspekter kan hanteras inom denna ram.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse TN 190328 Reviderad miljöbilsstrategi
- Reviderad Miljöbilsstrategi

Beslutsplanering

Tekniska nämnden 2019-03-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Bakgrund

För drygt tio år sedan antog regeringen visionen om en fossiloberoende fordonsflotta år 2030. Malmö stads inriktning i *Miljöprogram för Malmö stad 2009-2020* är lika tydlig. Här betonas att kommunens organisation ska vara klimatneutral år 2020. Att uppnå målsättningen utgör en stor utmaning, och det krävs att kommunen tar en ledarroll i omställningen.

Malmö stad har sedan 1990-talet bedrivit ett ambitiöst och framgångsrikt arbete med att miljöanpassa den interna fordonsflottan med personbilar och lätta transportfordon (ca 850 fordon idag). Andelen miljöbilar har därför kontinuerligt stigit till en hög nivå. Att fortsätta miljöanpassningen av flottan, genom fortsatt ambitiösa satsningar på både biogas- och eldrivna fordon liksom på förnyelsebara alternativ till diesel (så kallad biodiesel), är avgörande.

På anmodan av kommunstyrelsen tog tekniska nämnden i samverkan med servicenämnden och miljönämnden under år 2016 fram förslag på miljöbilsstrategi för åren 2017-2020.

Kommunstyrelsen tog i maj 2017 beslut om att anmoda samtliga nämnder och helägda bolag att följa denna nya strategi, som antagits av tekniska nämnden hösten 2016. I strategin framgår att en översyn, och vid behov revidering, ska ske efter halva giltighetstiden, dvs inför årsskiftet 2018/19. Denna har nu genomförts och revideringen är godkänd av styrgruppen, som består av representanter från de tre förvaltningarna som driver arbetet. Även Malmö Leasing AB (fd ViSAB) har deltagit i revideringsarbetet.

Revideringar

Förslaget på reviderad strategi biläggs detta ärende. De förändringar som gjorts jämfört med den tidigare antagna strategin är följande:

- Samtliga referenser till den tidigare statliga miljöbilsdefinitionen har tagits bort, då denna inte längre existerar (har ersatts med nya regler för fordonsbeskattning på nationell nivå).
- Delmål för 2018 har tagits bort, då de ej längre är aktuella. Utvecklingen av fordonsflottan går helt i linje med målen, och de mål som är satta för 2020 är fortsatt relevanta.
- Vid nyanskaffning av personbil har möjligheten att i tredje hand välja en bil med laddhybrid-teknik tagits bort, då dessa fordon vid längre sträckor måste drivas med bensen, där det idag inte finns ett fossilfritt alternativ att tillgå.
- Vid nyanskaffning av lätt transportfordon har förtydliganden gjort som gör att fordon som kan drivas av biodiesel prioriteras framför fordon med laddhybrid-teknik.
- Vid nyanskaffning av personbil krävs nu fem stjärnor i Euro-NCAP istället för fyra stjärnor. Utbudet av tillgängliga modeller med fem stjärnor gör denna ändring möjlig.
- Under avsnittet om uppföljning görs följande tillägg: *I samband med årsskiftet 2020/21 ska ett nytt styrdokument för fordonsflottan antas politiskt.* Det lämnas dock öppet hur denna styrning ska se ut i detalj (se nedan).
- Ett förtydligande angående vilken typ av utbildning som Malmö Leasing AB erbjuder

har gjorts.

- Serviceförvaltningen får ansvar för att vid däckbyte i Kommuntekniks verkstad avläsa mätarställning på fordon och i syfte att följa upp användningen av fordonen delge denna data till Malmö Leasing AB.
- Formuleringar angående bränslet EcoPar, som inte längre används, har lyfts ut ur texten.
- Stadskontoret får ett nytt ansvar för att genomföra en central samverkansförhandling när det gäller användningen av fordonsdator med elektronisk körjournal och ISA (Intelligent Stöd för Anpassning av hastighet) i samtliga fordon i flottan. Detta för att undvika eventuella oklarheter med avseende på GDPR och integritetsfrågan.
- Samtliga förvaltningar/bolag får ett förtydligt uppföljningsansvar och ska vid behov bistå miljöförvaltningen i detta arbete.
- En formulering om att förvaltningar/bolag ska ta ansvar för att fossilfri biogas (Biogas100) alltid väljs vid gastankning tas bort, då detta numera garanteras via drivmedelsavtalet.

Arbetsätt och ansvar framöver

När målsättningarna i strategin uppnås år 2020 ändrar arbetet med fordonsflottan karaktär. Från en strävan efter ständig miljöanpassning, till att förvalta och utveckla den fossiloberoende fordonsflottan. Framöver blir en minst lika viktig del av fordonsflottans styrning att arbeta med kostnads- och energieffektiviseringar genom en tydligare fokus på optimering av fordonsflottan som helhet. Något som stundtals hamnat i skuggan av miljöanpassningen. Mer fokus på tunga fordon, där utmaningar kvarstår i skrivande stund, krävs också.

Det står klart att någon form av övergripande fordonspolicy eller styrning av fordonsflottan behöver tas fram. Redan 2016 i samband med antagandet av den befintliga miljöbilsstrategin för 2017-2020 noterades i förvaltningens tjänsteskrivelse att *...miljöbilsstrategi är ett missvisande namn. För att kunna arbeta trovärdigt och proaktivt med kommunens fordonsflotta behöver vi ta fram heltäckande styrdokument som kan garantera ett systematiskt arbete med våra fordon i alla led, och avseende samtliga relevanta aspekter. En modern fordonsflotta och hanteringen av denna bör bygga på ett tydligt ramverk, som reglerar såväl anskaffning som användande och avveckling av fordonen. Ofta utgår detta ramverk från ett styrdokument som brukar kallas för fordonspolicy. Utöver en sådan policy kan också mer konkreta regler, riktlinjer och handlingsplaner behövas, i enlighet med Malmö stads struktur för olika typer av styrdokument. Innehållet i sådana styrdokument bör omfatta t ex syfte, målsättningar och miljökrav respektive trafiksäkerhetskrav, ansvar/roller, ekonomiska aspekter, inköp och utrustning, föraransvar och arbetsgivaransvar, handhavanderutiner och skötsel, varumärkesstrategi, uppföljning, utbildning etc. Idag hanteras en majoritet av dessa aspekter utan tydliga, dokumenterade regler och riktlinjer.*

Det finns anledning att lyfta blicken och se över hur miljöbilsfrågan och styrningen av fordonsflottan policymässigt kan ingå i ett större sammanhang. Denna fråga behöver hitta sin rätta hemvist i stadens styrmodell. En möjlighet är att koppla detta arbete till en mer heltäckande policy för hållbar mobilitet, vilken också innefattar andra aspekter kopplat till anställdas resor och resbehov (jmf resepolicy).

Förvaltningens bedömning är att det inte är självklart att det är tekniska nämnden som har

samordningsansvaret för arbetet med fordonsflottans miljöaspekter framöver, trots att miljöbilsstrategin traditionellt haft sin hemvist under tekniska nämnden. Tekniska nämnden har ett nytt reglemente och fastighets- och gatukontoret är en ny förvaltning. Reglemente anger inte med självklarhet att detta miljöbilsansvar ska ligga hos nämnden. Miljöprestandan hos fordonen är en självklar del av Malmö Leasing AB:s kärnverksamhet, då de äger fordonen.

Med detta sagt är det förvaltningens bedömning att frågan om ansvar och roller i det fortsatta arbetet med fordonsflottan och dess miljöaspekter bör belysas och utredas på central nivå inom organisationen. Övriga berörda nämnder/bolag är i första hand miljönämnden, servicenämnden och Malmö Leasing AB.

Ansvariga

Patrik Widerberg Avdelningschef

Anna Bertilsson Direktör